

Innst. S. nr. 287

(2002-2003)

Innstilling til Stortinget fra næringskomiteen

St.prp. nr. 63 (2002-2003)

Innstilling fra næringskomiteen om reindrifftsavtalen 2003/2004, om dekning av kostnader vedrørende radioaktivitet i reinkjøtt, og om endringer i statsbudsjettet for 2003

Til Stortinget

1. SAMMENDRAG

1.1 Hovedinnholdet i proposisjonen

Regjeringen legger med dette fram en proposisjon om reindrifftsavtalen 2003/2004 og om dekning av kostnader vedrørende radioaktivitet i reinkjøtt, med forslag om endrede bevilgninger over statsbudsjettet for 2003.

Stortinget godkjente 1. juni 1993 Hovedavtale for reindrifften (St.prp. nr. 66 (1992-1993)) og ga Landbruksdepartementet fullmakt til å forhandle med Norske Reindrifftsamers Landsforbund (NRL) om ettårige avtaler for reindrifftsneringen.

Reindrifftsavtalen er, ved siden av reindrifftsloven, det viktigste operative redskap for å følge opp målene og retningslinjene i reindrifftspolitikken. I forhandlingene om reindrifftsavtalen mellom Norske Reindrifftsamers Landsforbund og staten ved Landbruksdepartementet, drøftes de sentrale økonomiske spørsmål som knytter seg til utviklingen i reindrifften. Bruken av de økonomiske virkemidler fastsettes bl.a. ut fra reindrifftslovens intensjon og bestemmelser.

Spesielt reintallstilpasningen i Finnmark, men også reintalls- og inntektsfordeling, har stått sentralt når man har drøftet innretningen av de økonomiske virkemidlene over reindrifftsavtalen på 1990-tallet. På samme måte har produksjonsoptimalisering vært et fokusert delmål.

Inneværende reindrifftsavtale har en bevilgning på 100,9 mill. kroner over statsbudsjettets kap. 1151 Til gjennomføring av reindrifftsavtalen. Dette beløpet er ført opp i vedtak om Landbruksdepartementets bud-

sjett for 2003 under kap. 1151 (St.prp. nr. 1 (2002-2003)).

Partene kom til enighet om ny avtale i avsluttende forhandlingsmøte den 19. februar 2003. Avtalen gjelder for perioden 1. juli 2003 - 30. juni 2004. Det ble videre drøftet finansiering av tiltak mot radioaktiv forurensning av reinkjøtt som er gjennomført i slaktesesongen 2002/2003, samt foreløpig finansiering for slaktesesongen 2003/2004.

Før staten la fram sitt tilbud i forhandlingene vedtok Regjeringen å innføre tilsvarende skattefradrag for reindrifften som for jordbruket. Skatteordningen er rettet inn mot alle reindrifftsutøvere med inntekt fra reindrifften og ikke bare mot driftsenheter. Skattefradraget innebærer et bunnfradrag i næringsinntekt på 36 000 kroner pluss et prosentfradrag på 19 pst. for inntekt mellom 36 000 kroner og om lag 170 000 kroner. Reindrifftsfradraget vil fungere som et supplement til andre ordninger over reindrifftsavtalen og et viktig bidrag i en helhetlig reindrifftspolitikk.

Rammen for Reindrifftsavtalen 2003/2004 er på 95,0 mill. kroner og er redusert tilsvarende provenyvirkingen av skattefradraget i forhold til inneværende avtale.

De senere års reindrifftsavtaleforhandlinger er gjennomført med basis i gjeldende mål og retningslinjer for reindrifftspolitikken som er trukket opp i St.meld. nr. 28 (1991-1992), En bærekraftig reindrifft, og Stortingets behandling av denne, jf. Innst. S. nr. 167 (1991-1992). Stabile rammebetingelser for reindrifftsneringen er en nødvendig forutsetning for å kunne skape trygghet og forutsigbarhet innenfor reindrifftsneringen. Reindrifftsutøvere som utøver sin reindrifft i områder der rammebetingelsene er fastsatt har en bedre lønnsomhet enn utøvere der slike fundamentale spørsmål er uavklart. For reinbeiteområdene i Finnmark er det derfor viktig å få disse rammebetingelsene på plass.

De økonomiske virkemidlene over reindrifftsavtalen har ikke hatt den ønskede effekt på reintallstilpasningen fordi dette er frivillige ordninger som den enkelte reindrifftsutøver ut fra sine vurderinger og forutsetnin-

ger velger å forholde seg til. I forbindelse med forhandlingene for reindriftsavtalen 1999/2000 ble det foretatt en avklaring om at tiltak for tilpasning av reintallet til beiteressursene skal følges opp gjennom reindriftslovens virkemidler. Reindrifststyret fattet den 30. januar 2002 vedtak om 63 700 rein som høyeste reintall for sommerbeitedistriktene i Vest-Finnmark reinbeiteområde med virkning fra 1. april 2001. Det forutsettes videre at Reindrifstforvaltningen gjennomfører utredningsprosessen for høyeste reintall for distriktene i Øst-Finnmark, og at Reindrifststyret fastsetter øvre reintall for disse distriktene i løpet av 2003.

For Troms reinbeiteområde er hovedutfordringen et underskudd på vinterbeiter, store rovvilttap og svak økonomi. For Nordland og Nord-Trøndelag reinbeiteområder er hovedutfordringene rovvilttap og sikring av reindrifstens arealer. For Sør-Trøndelag/Hedmark reinbeiteområde er hovedutfordringene å sikre reindriften gode driftsmessige forhold, samt tilstrekkelige arealer etter at reindriften gjennom flere rettighetstvister med grunneierne har mistet beiteland i området. Videre er det en utfordring innenfor samtlige reinbeiteområder å få til økt verdiskaping for næringsutøvere bl.a. gjennom økt lokal foredling, samt en bedre markedsføring av reinens produkter. Sentralt i en positiv utvikling av reindriften er økt kompetanse. Det er viktig å dokumentere og videreutvikle den kompetanse som er i reindriften, og bruke denne kunnskapen i forskning og i forvaltningen av næringen.

Den økonomiske situasjonen i reindriften er bedre enn på flere år. Totalregnskapet for reindriften 2001 viser en vesentlig forbedring i resultatmålene fra 2000 til 2001. Vederlag for arbeid og egenkapital øker fra 82,2 mill. kroner i 2000 til 142,8 mill. kroner i 2001. Målt per årsverk øker vederlag for arbeid og egenkapital fra 84 509 kroner i 2000 til 145 084 kroner i 2001. Det totale økonomiske resultatet for næringen må samlet sett fortsatt karakteriseres som svakt, men det er store regionale og lokale forskjeller. Forhandlingene for avtalen for 2003/2004 er basert på Stortingets forutsetninger og den situasjon man står overfor i næringen. Avtalens viktigste mål er derfor å stimulere til størst mulig verdiskaping i næringen innenfor gitte rammer, tilpasse antall driftsenheter til ressursgrunnlaget og bidra til inntektsfordeling. Videre er det viktig gjennom reindrifstavtalen å ha fortsatt fokus på kvinners situasjon og følge opp de kvinneverrettede tiltakene som er igangsatt. De økonomiske virkemidlene over avtalen bør stimulere til høyt slakteuttak, tidligere gjennomføring av slaktingen og satsing på utviklings- og investeringstiltak. Dette er helt nødvendig for å sikre en bærekraftig utvikling i reindrifstnæringen.

Ved forhandlingene for avtaleåret 2002/2003 ble partene enige om å gi Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) i oppdrag å gjennomgå ordningene med tilskudd til driftsenheter og tamreinlag. Gjennomgangen skulle ta sikte på å foreslå omlegginger som gjør at ordningene i større grad stimulerer til en reindrift som har markedsrettet produksjon og verdiskaping som mål. Rapporten "Reindrift - nye virkemidler, økt verdiskaping" ble overlevert partene i november 2002.

Reindrifstavtalen 2003/2004 er i vesentlig grad basert på anbefalingene fra NILF og innebærer at tilskuddene til driftsenheter og tamreinlag legges vesentlig om - fra ordninger som i stor grad har vært faste beløp per driftsenhet til ordninger som premierer produksjon og verdiskaping. Det innføres en produksjonspremie, der hensikten er å premiere innsats, produksjon og videreforedling i næringen. Produksjonspremien vil medføre at driftsenheter får utbetalt et prosentvist tillegg på 25 pst. av bl.a. salget fra kjøtt, videreforedlede kjøttprodukter og biprodukter som registreres som avgiftspliktig inntekt i næringsoppgaven. Denne ordningen vil også gjelde for inntekter relatert til salg av duodji-produkter. Omleggingen medfører en avvikling av produksjons- og produktivitetskravene, og innebærer en betydelig forenkling av dagens tilskuddssystem, samtidig som flere vil få mulighet til å få tilskudd. Det innføres videre et flatt driftstilskudd. Det totale driftstilskuddet vil da bestå av en flat komponent som utbetales til alle driftsenheter, uavhengig av område, samt en differensiert komponent som varierer avhengig av hvilket reinbeiteområde driftsenheten befinner seg i. Med de omleggingene av støtteordningene over reindrifstavtalen som dette innebærer, samt innføringen av skattefradraget, er det etter Regjeringens mening lagt til rette for en økt produksjon og verdiskaping fra næringen og dermed på sikt en større økonomisk bærekraft.

I tillegg til selve avtalen er det i sluttprotokollen til avtalen enighet om finansiering av tiltak mot radioaktivitet i reinkjøtt.

Videre har partene protokollført enighet om å gi NILF i oppdrag å foreta en gjennomgang av dagens ordninger og avsetninger over Reindrifstens utviklingsfond (RUF), samt den tidligere avsetningen til markedsfremmende tiltak. Gjennomgangen skal se virkemidlene over RUF, Verdiskapingsprogrammet for rein (VPR) og tilskuddet til Samisk utviklingsfond (SUF) i en sammenheng og derigjennom foreslå eventuelle endringer slik at effekten av RUF og VPR blir størst mulig.

Videre skal NILF foreta en gjennomgang av dagens velferdsordninger i reindriften, samt en gjennomgang av dagens frakttilskuddordning. Gjennomgangen av frakttilskuddordningen skal ta sikte på å foreslå endringer som bedre ivaretar de små slakteriene, herunder forslag til kompensasjon for veterinærutgifter og premiering for slakting der transport av levende rein unngås.

Hovedrapporten fra NILF forutsettes fremlagt for avtalepartene i forkant av forhandlingene om Reindrifstavtalen 2003/2004.

I tillegg har avtalepartene protokollert enighet om en engangsoverføring på 10 mill. kroner fra kapittel 1151 post 51 Reindrifstens Utviklingsfond til post 75 Kostnadsenkene og direkte tilskudd. Engangsoverføringen skal dekke beregnet overforbruk på post 75 i 2003.

Den inngåtte avtalen har en egen protokolltilførsel fra NRL angående næringens tap av rein til rovvilt. NRL understreker at reindrifstens evne til å overleve, både kulturelt og økonomisk er alvorlig truet i flere

områder og forutsetter at rovviltproblematikken finner sin løsning under arbeidet med ny rovviltmelding.

Som vedlegg til proposisjonen følger reindrifftsavtalen for 2003/2004, sluttprotokollen til avtalen og en oversikt over fordelingen av avtalemidlene.

1.2 Nærmere om reindrifftsavtalen

1.2.1 Priser

Under fjorårets forhandlinger ble avtalepartene enige om at målprisen for reinkjøtt skulle oppheves for avtaleåret 2002/2003. Dette innebar fri prisdannelse for reinkjøtt innenfor den beskyttelse importvernet gir. Ved fastsettelse av importbestemmelsene for reinkjøtt har Landbruksdepartementet lagt til grunn at tollsatsene innenfor importkvotene i perioden 1. juli 2002-30. juni 2003 skal fastsettes slik at importprisen inkl. toll utgjør minimum 60 kroner per kg for helt slakt. Til sammenligning var målpris for avtaleåret 2001/2002 fastsatt til 58 kroner per kg. Denne ordningen vil bli videreført for avtaleåret 2003/2004.

1.2.2 Utviklings- og investeringstiltak

Det ble for avtaleperioden 2002/2003 gitt en ordinær bevilgning til Reindriftens Utviklingsfond (RUF) på 45,3 mill. kroner. For avtaleperioden 2003/2004 foreslås en bevilgning på 36,5 mill. kroner. Partene er enige om å avsette 4,5 mill. kroner til forskning og veiledning i 2003. Dette tilsvarer 1,0 mill. kroner mindre enn i 2002. Det har de senere år vært bevilget midler fra RUF til Samisk Utviklingsfond (SUF) for å støtte opp under kombinasjonsnæringer hvor reindrift inngår som en komponent. Overføringen er også i år 2,0 mill. kroner. Avsetningen til konfliktforebyggende tiltak er lagt inn med 1,0 mill. kroner for 2003. Dette er en reduksjon på 0,5 mill. kroner i forhold til fjorårets avsetning. Partene er videre enige om å sette av inntil 10,0 mill. kroner over RUF til innløsning av driftsenheter og andre strukturtiltak i distrikter med behov for tiltak for tilpasning av antall driftsenheter og reintall. Dette er tilsvarende bevilgning som for inneværende avtale. Avsetningen til kvinnerettede tiltak er videreført med 1 mill. kroner. Partene er enige om en videreføring av fagbrevordningen med en bevilgning på 1,5 mill. kroner, hvorav 310 000 kroner bevilges til fortsatt drift av opplæringskontoret. Partene er enige om at reindriften blir med som en aktør i utviklingen og utprøvingen av radiobjeller. Radiobjellene har til hensikt å være en rovdyr- og helsealarm for husdyr og rein på beite. Det avsettes 500 000 kroner til dette prosjektet over reindrifftsavtalen.

1.2.3 Kostnadssenkende og direkte tilskudd

Det ble for avtaleåret 2002/2003 bevilget 48,2 mill. kroner etter vedtatt budsjett til ulike kostnadssenkende tilskudd, kapittel 1151 post 75. For avtaleperioden 2003/2004 foreslås bevilgningen til kostnadssenkende og direkte tilskudd økt med 2,9 mill. kroner til 51,1 mill. kroner. Bevilgningen er beregnet å dekke kostnadene ved ordningene som blir å gjelde slaktesesongen 2002/2003.

Det avsettes 17,0 mill. kroner til ordningen med en produksjonspremie. Det utbetales ikke produksjonspremie for avgiftspliktig inntekt som overstiger 400 000 kroner per driftsenhet og 1 000 000 kroner per tamreinlag.

Det avsettes 7,2 mill. kroner til ordningen med et driftstilskudd. For å bedre inntektsutjevningen i reindriften differensieres driftstilskuddet mellom reinbeiteområdene. Det gis et ekstra driftstilskudd til ungdom i etableringsfasen som får overdratt driftsenheten permanent. Det avsettes 3,0 mill. kroner til ordningen med ektefelle tillegg. Som et ledd i en kvinne- og familiepolitikk utbetales det et ekstra driftstilskudd med en sats på 25 000 kroner til de driftsenhetene hvor begge ektefellene utøver aktiv reindrift.

Det avsettes 5 mill. kroner til ordningen med kalvelaktetilskudd. Satsen for tilskuddet er redusert fra 225 kroner til 150 kroner per kalv. Det avsettes 4,9 mill. kroner til ordningen med tidligslaktetilskudd for rein i Vest-Finnmark, Øst-Finnmark og Troms reinbeiteområder. Satsene på 10 kroner per kg slakt videreføres. Bevilgningen til frakttilskudd settes til 2,0 mill. kroner for kommende avtaleperiode, som er tilsvarende bevilgning som i gjeldende avtale.

1.3 Radioaktivitet

Under fjorårets forhandlinger ble partene enige om at Reindrifftsforvaltningen Alta skulle gjennomgå gjeldende regelverk. Forvaltningen foreslår å videreføre dagens tiltak mot forurensing av reinkjøtt. Imidlertid foreslås det bl.a. at bruken av vombulus fases ut, og at man isteden velger andre alternativer som er mer skånsomme for dyrene. Videre foreslår forvaltningen flere tiltak for å bedre samordningen og informasjonen i forhold til rein og radioaktivitet.

Med bakgrunn i de høye måleverdiene med påfølgende høy andel av kassasjon av reinkjøtt i slaktesesongen 2002/2003 foreslår departementet en bevilgning på 5,0 mill. kroner i slaktesesongen 2003/2004.

1.4 Endringer i statsbudsjettet for 2003

I samsvar med St.prp. nr. 1 (2002-2003) har Stortinget vedtatt bevilgninger over kapittel 1151 Til gjennomføring av reindrifftsavtalen med i alt 100,9 mill. kroner. Den nye avtalen har en ramme på 95,0 mill. kroner, dvs. en reduksjon på 5,9 mill. kroner. Bevilgningene til de ulike tiltak på reindrifftsavtalen foreslås innarbeidet med halv virkning i statsbudsjettet for 2003 og innbærer en reduksjon for midler på statsbudsjettet for 2003 med 2,95 mill. kroner. Videre foreslås en disposisjonsbevilgning på 5,0 mill. kroner til dekning av tiltak mot radioaktivitet. I tillegg foreslås en engangsoverføring på 10 mill. kroner fra kapittel 1151 post 51 Tilskudd til Reindriftens Utviklingsfond til post 75 Kostnadssenkende og direkte tilskudd. Fordelingen av reindrifftsavtalens ramme, utenom engangsoverføringen, på de ulike postene for 2003 vil bli innarbeidet ved den ordinære fremleggingen av statsbudsjettet for 2004 (St.prp. nr. 1 (2003-2004)).

2. KOMITEENS MERKNADER

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Bendiks H. Arnesen, Grethe Fossli, Aud Gaundal og Rita Tveiten, fra Høyre, Silja Ekeland Bjørkly, Ivar Kristiansen og Michael Momyr, fra Sosialistisk Venstreparti, Åsa Elvik og Inge Ryan, fra Kristelig Folkeparti, Rigmor Andersen Eide og Olaf Gjedrem, og fra Senterpartiet, Odd Roger Enoksen, viser til Regjeringens proposisjon til reindrifftsavtalen for 2003/2004, som er forhandlet fram av partene, staten og Norske Reindrifftsamers Landsforbund (NRL). Flertallet har merket seg at avtalen har en ramme på 95 mill. kroner og er redusert tilsvarende provenyvirkningen av skattefradraget i forhold til inneværende avtale. Videre har flertallet merket seg som positivt omfordelingen av avtalens totale ramme, hvor en større andel av rammen nå går direkte til den enkelte reindrifftsutøver.

Flertallet slutter seg til målet om at reindrifften skal være bærekraftig, både i økologisk, økonomisk og kulturell forstand, og til at reindrifftsavtalen er et av de viktigste operative virkemidlene for å nå de reindriffts-politiske målene. Flertallet legger til grunn at reindrifften som næring, kultur og livsform er unik både i nasjonal og internasjonal sammenheng. Den fortjener derfor positiv oppmerksomhet og fokus på rammebetingelser som gjør at næringen kan sikres, utvikles og styrkes. Å sikre, utvikle og styrke reindriffts-næringen innebærer krevende utfordringer for både næringen og forvaltningen. I den forbindelse påpeker flertallet at de ressursmessige utfordringene må løses raskt. I dette arbeidet er felles virkelighetsforståelse og samhandling mellom de ulike aktørene en avgjørende forutsetning.

Flertallet har merket seg at reingtallet i Vest-Finnmark reinbeiteområde har økt vesentlig de siste årene grunnet svært gunstige klimatiske forhold. Denne økningen vil vanskeliggjøre reintallstilpasningen, og vil på lang sikt være uheldig for næringens økologiske bærekraft. Flertallet er positiv til at det er satt i gang en prosess der man drøfter med de ulike reinbeitedistriktene ønskelige og aktuelle tiltak for å nå målet om det fastsatte høyeste reingtallet. Videre at man på bakgrunn av disse drøftingene inngår en driftsavtale mellom Reindrifftsforvaltningen og hvert enkelt distrikt/siida, der det skisseres hvordan man skal nå målet om det fastsatte høyeste reingtallet. Flertallet har merket seg at tilpasningen til det fastsatte reingtallet skal være gjennomført, i samarbeid med berørte distrikter, innen 1. april 2005. Flertallet ber Regjeringen ha en spesielt tett oppfølging for å sikre en reduksjon av reingtallet. I den forbindelse vil flertallet påpeke at det er viktig at det stilles nødvendige midler til disposisjon slik at man får inngått driftsavtaler med reindrifftsutøverne i forkant av slaktesesongen 2003/2004.

Flertallet har merket seg som svært positivt at avtalepartene har blitt enige om en omlegging av tilskuddene til driftsenheter og tamreinlag - fra ordninger som i stor grad har vært faste beløp pr. driftsenhet til

ordninger som premierer produksjon og verdiskaping. Denne omleggingen som medfører en avvikling av produksjons- og produktivitetskravene medfører en betydelig forenkling av dagens tilskuddssystem, samtidig som flere vil få mulighet til å få tilskudd. Flertallet har merket seg som positivt at de direkte tilskuddene rettes mot verdiskaping og produksjon i reindrifften, noe som vil kunne gi incentiv til å øke omsetningen ved å levere varer av høyere kvalitet og/eller ved å foredle varene ytterligere. Videre ser flertallet det som positivt at denne omleggingen medfører at man får verdsatt og synliggjort også den innsatsen som gjøres utover det arbeidet som utøves på fjellet, en innsats som i utstrakt grad blir ivaretatt av reindrifftskvinnene. Omleggingene av støtteordningene over avtalen, samt innføringen av skattefradraget, innebærer etter flertallets mening at det er lagt til rette for en økt produksjon og verdiskaping fra næringen, og dermed på sikt en større økonomisk bærekraft.

Komiteen vil be departementet om å ha oppmerksomhet mot motorisert barmarksferdsel på Finnmarksvidda og den skade som denne påfører natur og beiteområder.

Komiteen har merket seg at verdiskapingsprogrammet for reindrifften er videreført. Komiteen mener verdiskapingsprogrammet er et viktig tiltak for å sikre en positiv økonomisk og økologisk utvikling i næringen. Videre er komiteen positiv til de endringer Landbruksdepartementet har gjennomført i forhold til regelverket på hygiesiden ved at det nå åpnes for slaktning av inntil 10 rein pr. driftsenhet som kan unntas fra forskriften og med det framby i nærområdet direkte til forbruker, samt at det er gitt anledning til å benytte sesongslakteriene til slaktning/slaktebehandling av rein utenom fastsatt sesong. Disse endringene bidrar etter komiteens mening til å legge til rette for større grad av tradisjonell slaktning, samt økt fleksibilitet og verdiskaping i reindriffts-næringen. Komiteen vil poengtere at det er behov for endringer utover disse endringene når det gjelder slaktning og bearbeiding av reinkjøtt for å få et regelverk mer i samsvar med reindriffts behov og tradisjoner.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, har merket seg som positivt at det er protokollført bl.a. enighet om at Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) er gitt i oppdrag å foreta en gjennomgang av frakttilskuddsordningen med sikte på å foreslå endringer som bedre ivaretar de små slakteriene, herunder forslag til kompensasjon for veterinærutgifter og premiering for slaktning der transport av levende rein unngås.

Komiteen har merket seg at NRL har en egen protokolltilførsel angående næringens tap av rein til rovvilt. NRL understreker at reindrifftsens evne til å overleve, både kulturelt og økonomisk, er alvorlig truet i flere områder og forutsetter at rovviltproblematikken finner sin løsning under arbeidet med ny rovviltmelding. I den forbindelse påpeker komiteen at framtidi-

dens rovviltforvaltning må legge til rette for at man kan opprettholde reindriftens tradisjonelle driftsmåter og metoder. Her viser komiteen til at det er viktig at reinen holdes i et miljø som gir god livskvalitet og som gir rom for å møte dens atferdsmessige behov. Komiteen har merket seg at reinens kondisjon har mye å si for rovvilttapene, ettersom dyr med dårlig kondisjon lettere blir tatt av rovvilt. Av den grunn er det avgjørende at man i de områdene hvor reintallet ikke er tilpasset beitegrunnet, får redusert reintallet slik at reinens kondisjon og motstandskraft mot rovviltskader forbedres.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, har merket seg at det i tillegg til avtalens ramme foreslås en disposisjonsbevilgning på 3,5 mill. kroner til å dekke ekstraordinære kostnader som følge av radioaktivitet etter Tsjernobyl-ulykken. Flertallet merker seg de høye måleverdiene med påfølgende høy andel av kassasjon av reinkjøtt i slaktesesongen 2002/2003. Flertallet viser til regjeringens beslutning i 1986 om at den enkelte reineier skal holdes økonomisk skadesløs for konsekvensene av Tsjernobyl-ulykken og slutter seg til departementets forslag til bevilgning for å dekke utgiftene til dette.

Flertallet viser til at det er underdekning av reinskjøtt i markedet. Flertallet mener det bør gjøres mer bl.a. i forhold til distribusjon av produkt fra reindriftsnæringen. Norske forbrukere mangler i dag tilbud på produkt.

Flertallet viser til at enkelte driver godt innen reiseliv og turisme. Flertallet mener dette kan være satsingsområde som kan utbygges mer. Opplevelser bl.a. basert på kultur og mattradisjon bør kunne videreutvikles innenfor verdiskapingsprogrammet for reindrift.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Øystein Hedstrøm og Lodve Solholm, har lenge foreslått radikale endringer i reindriftspolitikken. Disse medlemmer mener rammevilkårene for næringen ikke skal skille seg vesentlig ut fra det som er vanlig i andre næringer. Den bør fungere friest mulig uten skadelige reguleringer som kan hemme utviklingsmulighetene i en mer konkurransutsatt fremtid.

Disse medlemmer vil peke på at reindriftsnæringens statssubsidierte natur gjør at naturlige begrensninger satt av markedet ikke fungerer. Dagens tilskuddsordninger, selv etter endringer med innføring av produksjonspremie og reguleringsordninger, er uheldige virkemidler som motvirker en helt nødvendig strukturrasjonalisering av reindriften. Dersom virksomheten baserer seg på forretningsmessige kriterier, og dermed signaliserer at dagens driftsmønster må endres, kan det oppnås et varig skifte og en tilfredsstillende tilpasning til markedet. Disse medlemmer mener derfor at ordningen med en reindriftsavtale bør avskaffes.

Disse medlemmer konstaterer at mangeårige og varierte statlige virkemidler ikke har gitt nødvendige

resultater fordi antallet yrkesutøvere og dyr er alt for høyt i forhold til beitegrunnet. Heller ikke avtalen for kommende periode inneholder bidrag som etter disse medlemmers oppfatning kan løse de reelle problemene.

Disse medlemmer viser spesielt til den bekymringsfulle situasjonen i Vest-Finnmark, der reindriftsstyret 30. januar 2002 fastsatte et øvre reintall på 64 300 dyr for sommerbeitene som senest skulle oppnås 1. april 2005, mens reintallet 1. april 2002 var på ca. 73 000 dyr. Disse medlemmer konstaterer at reintallet ifølge tellinger øker og ventelig vil være over 80 000 dyr 1. april 2003. Disse medlemmer viser til mangeårige signaler fra Stortinget som har forutsatt at Regjeringen skal vektlegge arbeidet med å redusere reintallet.

Disse medlemmer mener det ikke lenger kan aksepteres at utøverne i reindriften ikke følger opp de prosjekter Regjeringen iverksetter. Tiltak som blir forberedt og fremmet vil heller ikke denne gangen gi resultater som løser miljømessige, driftsmessige eller dyrevernmessige problemer. Disse medlemmer vil hevde at Regjeringen lovveien, og gjennom å benytte økonomiske sanksjonsmuligheter må nå de oppsatte mål innen fristen.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen gjennomføre tilpasninger til det fastsatte reintallet for Vest-Finnmark reinbeite senest innen 1. april 2005."

Disse medlemmer mener det i arbeidet med reintallets reduksjoner må prioriteres å få ned antallet dyr i et distrikt totalt sett og slik at de gjenværende driftsenheter gis økonomisk bæreevne samt ansvarliggjøres i forhold til eget driftsgrunnlag. Disse medlemmer viser for øvrig til Fremskrittspartiets merknader i Innst. S. nr. 167 (1991-1992) En bærekraftig reindrift og Innst. S. nr. 233 (2001-2002) Om reindriftsavtalen 2002-2003.

Disse medlemmer registrerer at det fortsatt avsettes betydelige beløp fordi reinsdyr fortsatt omfattes av tiltak som reduserer radioaktiviteten. Fremskrittspartiet har ved flere anledninger stilt spørsmålstegn ved om dette kan betraktes som en ren subsidieordning i form at et becquereltilskudd kamuflert som et virkemiddel mot radioaktivitet. Disse medlemmer vil vise til uttalelser fra forskningsmiljøer om at det ikke finnes faglig grunnlag for å bruke store beløp på tiltak. Disse medlemmer vil motsette seg de foreslåtte bevilgninger på kap. 1151 som følge av reindriftsavtalen.

3. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Stortinget ber Regjeringen gjennomføre tilpasninger til det fastsatte reintallet for Vest-Finnmark reinbeite senest innen 1. april 2005.

4. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteens tilråding fremmes av Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I statsbudsjettet for 2003 gjøres følgende endringer

Kap.	Post	Formål:	Kroner
Utgifter:			
1151		Til gjennomføring av reindrifftsavtalen:	
	51	Tilskudd til Reindriftens Utviklingsfond, reduseres med fra kr 45 300 000 til kr 30 900 000	14 400 000
	75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd, økes med ..... fra kr 48 200 000 til kr 59 650 000	11 450 000
	82 (Ny)	Kostnader vedrørende radioaktivitet i reinkjøtt, bevilges med	5 000 000

Oslo, i næringskomiteen, den 16. juni 2003

Øystein Hedstrøm
fung. leder

Olaf Gjerdrem
ordfører

